

Klimatanpassning för medborgare

EN GUIDE OM KLIMATANPASSNING FÖR MEDBORGARE BASERAD PÅ FORSKNING FRÅN LUNDS UNIVERSITET

Kommuner och deras medborgare möter nya utmaningar till följd av ett förändrat klimat. Översvämningar, värmeböljor och stormar förväntas öka i antal och styrka, medan havshöjning och erosion hotar att förändra lokala samhällen och landskap, ibland radikalt. Vilket ansvar har man som privatperson och hur kan man bidra till minskad klimatrisk i sitt lokalsamhälle?

Du som medborgare har ett grundläggande ansvar att handla förebyggande för att skydda ditt liv och din egendom. Du är också en viktig pusselbit i stadens klimatanpassning – din gröna trädgård kan exempelvis göra skillnad när det gäller att reglera värme och ta hand om kraftig nederbörd. Oavsett om du engagerar dig enskilt, tillsammans med andra medborgare, eller med kommunen, är det viktigt att just engagera dig och vidta åtgärder både före, under, och efter extremväder.

Tänk på att klimateffekter inte drabbar slumpvis. Olika geografiska, fysiska och sociala förutsättningar gör att risken att drabbas negativt av en översvämning eller värmebölja kan variera medborgare emellan. Ökade klimateffekter kan komma att slå hårdast mot de som redan är mest riskutsatta, t.ex. som bor i låglänta områden eller som har få resurser för att skydda sig. Skyfallet i Malmö 2014 visade dessutom att dålig beredskap hos gemene man går ut över samhällets förmåga att skydda viktig infrastruktur och att hjälpa de mest riskutsatta, då larmnumret 112 blockerades av alla som ringde om sina vattenfyllda källare. Detta visar hur man genom att skydda sig själv också kan hjälpa andra, genom att man ökar samhällets samlade beredskap.

VAD ÄR KLIMATANPASSNING?

Ordet klimatanpassning syftar på att vi måste anpassa samhället till ett klimat i förändring, som håller på att bli varmare, regnigare (men ibland torrare) och oberäkneligare än vad vi är vana vid.

Klimatanpassning består både av att planera inför långsiktiga förändringar i klimatet och att förebygga risker och olyckor som uppstår till följd av dagens klimat. Till exempel kan vi behöva ta fysiska åtgärder för att anpassa våra bostäder så att de kan stå emot regn eller hålla oss svala när det är varmt ute. Det handlar också om att anpassa lagar och rutiner; t.ex. för hur vi planerar våra städer, och vem som ska göra vad när extremväder väl inträffar.

VAD KAN MAN GÖRA SJÄLV?

Stöd klimatanpassning i din stad.

- Ta hand om och stöd bevarandet av gemensamma grönytor.
- Undvik att stenlägga trädgården då detta ökar risken för översvämning; plantera hellre träd som kan reglera vatten och temperatur.
- Ha beredskap för lättare störningar som t.ex. strömavbrott och källaröversvämningar så myndigheterna kan fokusera på vår gemensamma infrastruktur och de som är i livsfara.

Hjälp och samarbeta med andra.

- Prata om att rusta mot extremväder i bostadsföreningen, grannskapet eller din lokala förening: utbyt erfarenheter och tips, eller försöka påverka er hyresvärd eller kommun att ta åtgärder.
- Varna grannar och familj när ett extremväder är på väg.
- Var uppmärksam på äldre, barn och sjuka grannar och släktingar under värmebölja.

Skydda dig själv.

- Se över ditt försäkringsskydd.
- Håll koll på väderleksrapporten och eventuella varningar.
- Förvara värdesaker högt i huset undan översvämning.
- Ta reda på risker för klimatrelaterade skador innan du köper en fastighet.
- Hör av dig till din stad/kommun med dina idéer om hur man kan arbeta tillsammans för att öka riskmedvetenhet och motståndskraft hos medborgare.

Det här informationsbladet är ett resultat från forskningsprojektet Hållbar omställning för klimatanpassning av städer (Sustainable Transformation for Climate Change Adaptation, Lunds universitet).

Läs om projektet på www.lucsus.lu.se/klimatsamverkan

LUND
UNIVERSITY

LUCSUS

CENTRE FOR SUSTAINABILITY
STUDIES